

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023- 2026 (skrajne daty)

Rok akademicki 2024/2025

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Historia reportażu w Polsce i na świecie
Kod przedmiotu*	IC2/35
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Kierunek studiów	Dziennikarstwo i komunikacja społeczna
Poziom studiów	studia pierwszego stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	2 rok, sem. IV
Rodzaj przedmiotu	kierunkowy/ moduł przedmiotów uzupełniających (literatura)
Język wykładowy	polski
Koordynator	dr hab. Jolanta Kowal, prof. UR (członkini Zespołu Programowego kierunku studiów DiKS)
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr hab. Agata Paliwoda, prof. UR (autorka programu), Pracownicy Zakładu Literatury Polskiej XX i XXI wieku

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
4			20						1

1.2. Sposób realizacji zajęć

x w formie tradycyjnej

x zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (zajęcia prowadzone są w formie zdalnej, jeśli wynika to z aktualnie obowiązujących przepisów).**1.3 Forma zaliczenia przedmiotu**

Zaliczenie z oceną

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Znajomość głównych gatunków dziennikarskich, wyniesiona z przedmiotu wyniesiona z przedmiotu: *Tradycyjne gatunki dziennikarskie* (1 rok, sem. I). Ponadto Student/ka powinien wykazywać świadomość językową, kulturową, społeczno-polityczną.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Poznanie genezy reportażu i głównych tendencji rozwojowych gatunku.
C2	Poznanie historii reportażu w Polsce i na świecie.
C3	Kształtowanie umiejętności analizy reportażu w celu powiększenia kompetencji tekstowo-twórczych studentów.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student/ka ma uporządkowaną wiedzę ogólną z zakresu historii reportażu w Polsce i na świecie.	K_W01; K_W03
EK_02	Student/ka potrafi wypowiadać się na temat tekstów reporterskich i formułować przy tym własne wnioski i opinie.	K_U09
EK_03	Student/ka potrafi krytycznie ocenić zarówno poziom posiadanej przez siebie wiedzy na temat historii reportażu w Polsce i na świecie, jak i odbieranych treści, rozumiejąc ich społeczne oddziaływanie.	K_K03

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
-

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
1. Źródła reportażu, definicje gatunku.
2. Klasycy nowożytnego reportażu – Egon Erwin Kisch, John Reed, Curzio Malaparte, Ernest Hemingway.
3. Wybitni przedstawiciele światowego reportażu (np. Bernt Engelmann, Stig Dagerman, Gunter Wallraff, Jean Hatzfeld, Chloe Hooper, Bruce Chatwin, Tiziano Terzani, Riccardo Orizio, Martin Pollack, Swietłana Aleksijewicz, Arturo Perez-Reverte, Jean Rolin).
4. Rozwój reportażu w dwudziestoleciu międzywojennym (np. reportaże Melchiora Wańkowicza, Ksawerego Pruszyńskiego, Aleksandra Janty-Pończyńskiego, Konrada Wrzosa, Zbigniewa Uniłowskiego, Ireny Krzywickiej, Marii Kuncewiczowej, Wandy Melcer).
5. Reportaż krajowy po 1945 roku – periodyzacja, problematyka, twórcy.
6. Sylwetki mistrzów - Hanna Krall, Ryszard Kapuściński, Krzysztof Kąkolowski.
7. Wokół „Gazety Wyborczej” (np. sztuka reportażowa Małgorzaty Szejnert, Jacka Hugo-Badera, Wojciecha Jagielskiego, Wojciecha Tochmana, Mariusza Szczygła, Pawła Smo-

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

leńskiego, Ewy Winnickiej, C. Łazarewicza).

8. Najnowsze zjawiska w polskim reportażu – wzorce zewnętrzne a rodzima tradycja, poszerzanie konwencji gatunku.

3.4 Metody dydaktyczne

Analiza tekstów z dyskusją, prezentacja multimedialna, praca w grupach.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w., ćw., ...)
EK_01	ocena odpowiedzi, przygotowanie materiału do dyskusji;	ćw.
EK_02	obserwacja w trakcie zajęć, ocena odpowiedzi, przygotowanie materiału do dyskusji;	ćw.
EK_03	obserwacja w trakcie zajęć	ćw.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest osiągnięcie przez Studenta/Studentkę wszystkich efektów uczenia się zdefiniowanych dla tego przedmiotu.

Ocena końcowa z przedmiotu obejmuje:

- ocenę przygotowanych projektów i prezentacji,
- ocenę wypowiedzi ustnych i pisemnych,
- stopień opanowanej wiedzy i aktywność podczas zajęć (oceny formujące);

Obligatoryjna jest także obecność na zajęciach.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzinna zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramem studiów	20
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	1
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, zaliczenia, egzaminu, napisanie referatu itp.)	9
SUMA GODZIN	30
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	1

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

Wymiar godzinowy	-
Zasady i formy odbywania praktyk	-

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

*Literaturę podmiotową (listę reportaży do przeczytania przez studentów) ustalają prowadzący konwersatorium.

Czapliński P., *Gatunek orientacyjny. Reportaż polski na przełomie XX i XXI wieku*, „Teksty Drugie” 2019, nr 6.

Frukacz K., *Amerykańskie Nowe Dziennikarstwo po polsku? Transfer poetyk, problemy adaptacyjne*, „Biblioteka Postscriptum Polonistycznego” 2015, nr 5.

Furman W., Kaliszewski A., Wolny-Zmorzyński K., *Gatunki dziennikarskie. Specyfika ich tworzenia i redagowania*, Rzeszów 2000 (tu: *Reportaż fabularny*).

Litwin J., *Język i styl polskiego reportażu*, Rzeszów 1989.

Sztachelska J., *Sytuacja reportażu [w:]* też, „Reporteryje” i reportaże. *Dokumentarne tradycje polskiej prozy w 2 poł. XIX i na początku XX wieku*, Białystok 1997.

Wolny-Zmorzyński K., *Na tropach reportażu i fotografii dziennikarskiej [tu: rozdz. III: Zmiany w polskim reportażu po 1990 roku]*, Kraków 2018.

Wolny-Zmorzyński K., *Postowie [w:] 100/XX. Antologia polskiego reportażu XX wieku*, pod red. M. Szczygła, t. 2, Wołowiec 2014.

Żyrek-Horodyska E., *Intermedialny, transmedialny, multimedialny. Reportaż wobec cyfrowej mediamorfozy*, „Teksty Drugie” 2019, nr 6.

Żyrek-Horodyska E., *Reportaż literacki wobec literatury. Korzenie i teorie*, „Pamiętnik Literacki” 2017, nr 4.

Literatura uzupełniająca:

7599 dni Drugiej Rzeczypospolitej, wybór i oprac. E. Sabelanka, K. Koźniewski, Warszawa 1983.

100/XX. Antologia polskiego reportażu XX wieku, pod red. M. Szczygła, t. 1-2, Wołowiec 2014.

100/XX+50. Antologia polskiego reportażu XX wieku, pod red. M. Szczygła, t. 3, Wołowiec 2015.

Adamczewska I., *Shtick lit*, „Zagadnienia Rodzajów Literackich”, LXII, z. 4.

Darska B., *Maski zła. (Nie)etyczność postaw i zachowań jako temat współczesnego reportażu polskiego*, Olsztyn 2016.

Darska B., *Młodzi i fakty. Notatki o reportażach roczników osiemdziesiątych*, Olsztyn 2017.

Darska B., *Pamięć codzienności, codzienność pamiętana. Szkice o reportażu polskim XXI wieku*, Gdańsk 2014.

Frukacz K., *Polski reportaż książkowy. Przemiany i adaptacje*, Katowice 2019.

Glensk U., *Historia słabych. Reportaż i życie w dwudziestoleciu międzywojennym (1918-1939)*, Kraków 2014.

Glensk U., *Po Kapuścińskim. Szkice o reportażu*, Kraków 2012.

Horodecka M., *Pośrednicy. Współczesny reportaż literacki wobec Innego*, Kraków 2020.

Kaliszewski A., *Polski reportaż „gonzo” na tle historii i teorii gatunku*, [w:] *Literatura polska w świecie*, t. 7: *Reportaż w świecie, światowość reportażu*, pod red. K. Frukacz, Katowice 2019.

Kraskowska E., *O międzywojennej kobiecej prozie reportażowej* [w:] tejże, *Piórem niewieścim. Z problemów prozy kobiecej dwudziestolecia międzywojennego*, Poznań 1999.

Kula M., *Reportaż historyczny jako rodzaj współczesnej historiografii*, [w:] *Historia w kulturze współczesnej. Niekonwencjonalne podejście do przeszłości*, pod red. P. Witek i in., Lublin 2011.

Niedzielski C., *O teoretycznoliterackich tradycjach prozy dokumentarnej. (Podróż – powieść – reportaż)*, Toruń 1966.

Reportaż w dwudziestoleciu międzywojennym, pod red. M. Piechoty i K. Stępnika, Lublin 2004.

Trzydzieści. Polska w reportażu. Reportaż w Polsce po 1989 roku, pod red. E. Pawlak-Hejno, M. Piechoty, Lublin 2020.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej